

Pälkäneen Valokuitu Oy on kunnan 100 %:sti omistama tytäryhtiö, jonka tavoitteena on yhtiöjärjestyksen mukaan pyrkiä toiminnassaan taloudelliseen tasapainoon. Yhtiön tarkoituksena on valokuituyhteyksien rakentaminen ja ylläpitäminen Pälkäneen kunnan alueella. Yhtiön tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen omistajalleen.

Pälkäneen Valokuitu Oy:n toiminta on vaatinut kunnalta merkittäviä taloudellisia panostuksia. Kunta on antanut yhtiölle lainaa 3,5 miljoonaa euroa, taannut lainoja n. 2,5 miljoonan euron edestä sekä pääomittanut yhtiötä n. 2 miljoonalla eurolla. Yhtiö on täyttänyt tarkoituksensa siinä mielessä, että se on rakentanut kunnan alueelle kattavan valokuituverkon, joka valmistui vuonna 2020. Valokuituverkon kokonaispituus on n. 554 kilometriä ja valokuitukaapeleiden yhteenlaskettu pituus on n. 838 kilometriä. Pälkäneellä on asukasmäärään nähden yksi Suomen laajimmista valokuituverkoista. Valokuitu on merkittävä infra kunnassa ja sen myötä tietoliikenneyhteydet ovat parantuneet Pälkäneellä merkittävästi. Tämä näkyy mm. viimeisimmässä Suomen Yrittäjien kuntabarometrissä, jossa pälkäneläiset yrittäjät arvioivat tietoliikenneyhteydet Pälkäneellä Pirkanmaan kunnista korkeimmilla arvosanoilla.

Pälkäneen Valokuitu Oy on kasvattanut asiakasmääräänsä selvästi vuosien 2023 ja 2024 aikana niin valokuituliittymien kuin operaattoriliittymienkin osalta. Aktiivisia kuituliittymiä on tällä hetkellä 1048 ja operaattoriliittymiä 681. Tästä huolimatta yhtiön toiminta on tappiollista ja se näyttäytyy tappiollisena myös lähitulevaisuudessa. Myydyistä valokuituliittymistä saadaan tuotto hyvin pitkällä aikavälillä, mikä vaikeuttaa yhtiön talouden tasapainon saavuttamista. Jotta yhtiö voisi edelleen kasvattaa volyymiaan ja pyrkiä taloudelliseen tasapainoon, tulisi kunnan pääomittaa yhtiötä lisää vuosina 2025 – 2030 yhteensä n. 2,1 miljoonalla eurolla. Tämä haastaa kunnan taloutta tulevina vuosina talouden tiukentuessa.

Vaikka valokuituinfra voidaan nähdä merkittävänä vetovoimatekijänä kunnalle, ei sen omistaminen kuulu kunnan ydintoimintoihin. Riippumatta siitä, omistaako kunta infran vai ei, tulee se olemaan kuntalaisten käytössä. Valokuitumarkkinat ovat Suomessa tällä hetkellä hyvin aktiiviset ja eri yksityiset toimijat kilpailevat markkina-alueista. Pälkäneen Valokuitu Oy on seurannut markkinoita tiiviisti alkuvuoden aikana ja neuvotellut mahdollisuuksista yhtiön liiketoiminnan myymiseen kunnanhallituksen antaman omistajaohjauksen mukaisesti.

Pälkäneen kunta on omistajana teettänyt konsulttiyhtiö BDO:lla selvityksen yhtiön tukemiseen ja myymiseen liittyvistä oikeudellisista ja taloudellisista näkökulmista sekä markkinataloustoimijatestin. Markkinataloustoimijatestin perusteella yhtiön pääomittaminen edelleen on mahdollista olettaen, että yhtiö on selvittänyt muut vaihtoehdot taloudellisen asemansa parantamiseksi (mm. hinnan korotus, yhtiön myynti tai rahoituksen saanti ulkopuolisilta sijoittajilta) ja yhtiön maksukyvyttömyydestä johtuvat kustannukset yhdistettynä kunnan takauksiin johtaisivat pääomasijoitusta huonompaan lopputulokseen. Mikäli kuitenkin yhtiöstä tai sen liiketoiminnasta saataisiin tarjous, joka kattaisi merkittävän osan yhtiön nykyisistä veloista ja kunnan takausvastuusta, on yhtiön pääomittaminen

haastavaa, koska pääomituksen koko suhteutettuna saataviin tulevaisuuden tuottoihin on matala ja pääomituksella suojattava tappion määrä pieni.

Pälkäneen Valokuitu Oy:n perustamisen ja toiminnan lähtökohtana ei ole ollut taloudelliset vaikuttimet vaan kattavien tietoliikenneyhteyksien takaaminen Pälkäneelle. Tämän vuoksi nykyinen verkko on laajempi kuin mitä puhtaasti markkinaehtoinen toimija olisi kuntaan rakennuttanut ja sen vuoksi on mahdollista, että yhtiön liiketoiminnasta saatava kauppahinta on alhaisempi kuin valokuituverkon rakentamiskustannus. Ottaen huomioon, että tällä hetkellä valokuitumarkkinoilla on meneillään markkinoiden valloitus ja tulevaisuuden näkymiä on vaikea ennustaa, on mahdollista, että kauppahinnat ovat nyt suhteessa korkeammat kuin tulevaisuudessa. Tulevaisuudessa kauppahintoja voisi nostaa nykyisestä korkojen voimakas lasku tai valokuidun rakentamiskustannusten voimakas nousu. Kauppahintojen merkittävää nousua nykyisestä voi pitää kuitenkin epätodennäköisenä, koska kauppahinnat ovat olleet nyt korkealla suhteessa nykyiseen korkotasoon. Liiketoiminnan myynti voisi näin ollen olla järkevää tässä vallitsevassa suhdanteessa.

Omistajana Pälkäneen kunnan osalta on riskinä pääomitustarpeen kasvaminen ennustetusta, mikäli yhtiön tavoittelema varsin kunnianhimoinen asiakasmäärän kasvu ei toteudu. On myös mahdollista, että mikäli liiketoiminta haluttaisiin myydä myöhemmin tulevaisuudessa, olisi saatava kauppahinta tämän hetkistä alhaisempi. Vaikka yhtiön kasvutavoitteet ovat suhteellisen kunnianhimoiset, ei käyttökate kata vielä 2030-luvun alussa korkojen, lainanlyhennyksien ja investointien yhteissummaa. Näin ollen kunnan tekemille sijoituksille saataisiin tuottoa vasta hyvin pitkän ajan kuluessa ja tuotto olisi todennäköisesti matala verrattuna yhtiön kasvutavoitteiden riskeihin.

Taloudellisesta näkökulmasta ja kuntalain henkikin huomioiden, tulee kunnan toimia niin, että taloudellinen lopputulos on kunnalle paras mahdollinen. Pälkäneen Valokuidun osalta tämä tarkoittaa toimintatapaa, joka aiheuttaa kunnalle mahdollisimman pienet tappiot. Markkinataloustoimijatestin mukaan yksityinen sijoittaja pääomittaisi yhtiötä edelleen, jotta takauksiin ja sijoituksiin liittyvät vastuut eivät realisoituisi. Mikäli kuitenkin yhtiön liiketoiminnan myynnistä saataisiin tarjous, joka kattaa merkittävän osan yhtiön nykyisistä veloista ja takausvastuista, ei yksityinen sijoittaja pääomittaisi yhtiötä.

Olemassa oleva markkinatilanne ja Pälkäneen Valokuitu Oy:n sekä Pälkäneen kunnan talouden tulevaisuuden näkymät huomioiden, on aika otollinen Pälkäneen Valokuitu Oy:n liiketoiminnan myymiselle, mikäli liiketoiminnasta saadaan tarjous, joka kattaa merkittävän osan yhtiön lainoista ja kunnan takausvastuista. Liiketoiminnan myynnillä kunta välttäisi yhtiön toiminnan jatkumiseen, lisärahoittamiseen ja talouden tasapainoon saamiseen liittyvät merkittävät riskit tulevina vuosina ja vuosikymmeninä. Kunnalla on taseessaan tällä hetkellä n. 16,6 miljoonan euron ylijäämä. Mikäli liiketoiminnan myynnin seurauksena tulee alaskirjattavaa, pienentää se taseen ylijäämää.

Yhtiön liiketoiminnan myynti yksityiselle valokuituoperaattorille ei heikennä asiakkaiden asemaa, vaan asiakkaat siirtyisivät uudelle toimijalle nykyisillä sopimuksillaan. Tulevaisuudessa hinnat tulevat myötäilemään yleisten valokuitumarkkinoiden hintoja. Pälkäneen Valokuitu Oy:llä olisi tulevina vuosina merkittävät paineet asiakashintojen nostamiseen talouden tasapainoon saattamiseksi.

Pälkäneen Valokuitu Oy:n liiketoiminnan myymisestä ja sen mahdollisena seurauksena yhtiön purkamisesta päättää yhtiökokous.

Toimivallan peruste

Kuntalaki (410/2015) 14 §
Osakeyhtiölaki (624/2006) 3 §
Hallintosääntö 3-4 §

Valmistelija

Pauliina Pikka, kunnanjohtaja
p. 040 573 6390, pauliina.pikka@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että

1. se antaa Pälkäneen Valokuitu Oy:lle omistajaohjauksen, jonka mukaan yhtiön tulee myydä liiketoimintansa, mikäli liiketoiminnan myynnistä saatava kauppahinta kattaa merkittävältä osin yhtiön lainat ja kunnan takausvastuut, jotka ovat yhteensä noin kuusi (6) miljoonaa euroa.

2. mikäli Pälkäneen Valokuitu Oy myy liiketoimintansa, tulee kunnanhallituksen tuoda erikseen päätöksentekoon mahdollisten myynnistä aiheutuvien tappioiden alaskirjaaminen lisätalousarvioasiana.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.